

Tisdagen den 13 december 2016

P8_TA(2016)0487

Kvinnors rättigheter i länderna i det östliga partnerskapet

Europaparlamentets resolution av den 13 december 2016 om kvinnors rättigheter i länderna i det östliga partnerskapet (2016/2060(INI))

(2018/C 238/03)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 2 och 3.3 i fördraget om Europeiska unionen, i vilka jämställdhet fastställs som en av de viktigaste principer som EU bygger på,
- med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) av den 18 december 1979,
- med beaktande av FN:s handlingsplan från Peking (1995) för jämlikhet, utveckling och fred,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolutioner 1820(2008), 1325(2000), och senast 2242(2015) om kvinnor, fred och säkerhet,
- med beaktande av Pekingdeklarationen och handlingsprogrammet från september 1995 och handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (Kairokonferensen) från september 1994 och resultaten av deras översynskonferenser,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén av den 18 november 2015 om översynen av den europeiska grannskapspolitiken (SWD(2015)0500),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 18 februari 2008 om den europeiska grannskapspolitiken, av den 20 april 2015 om översynen av den europeiska grannskapspolitiken och av den 14 december 2015 om översynen av den europeiska grannskapspolitiken,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen från det östliga partnerskapets toppmöte i Prag den 7 maj 2009,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen från det östliga partnerskapets toppmöte i Vilnius den 28–29 november 2013 *Det östliga partnerskapet: vägen framåt*,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen från det östliga partnerskapets toppmöte i Riga av den 21–22 maj 2015,
- med beaktande av associeringsavtalen/de djupgående och omfattande frihandelsområdena mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, Moldavien och Ukraina, å andra sidan,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 av den 11 mars 2014 om inrättande av ett europeiskt grannskapsinstrument ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ EUT L 77, 15.3.2014, s. 27.

Tisdagen den 13 december 2016

- med beaktande av rådets slutsatser av den 20 juli 2015 om handlingsplanen för mänskliga rättigheter och demokrati (2015–2019),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 oktober 2015 om handlingsplanen för jämställdhet (2016–2020),
- med beaktande av kommissionens och unionens höga representants gemensamma arbetsdokument av den 21 september 2015 *Åtgärder för jämställdhet och kvinnors egenmakt: Förändra flickors och kvinnors liv genom EU:s yttre förbindelser 2016–2020*,
- med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2016 om associeringsavtalen/de djupgående och omfattande frihandelsområdena med Georgien, Moldavien och Ukraina ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 17 december 2015 om årsrapporten om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2014 och Europeiska unionens politik på området ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 8 oktober 2015 om förnyelsen av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i utvecklingssamarbetet ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 8 oktober 2013 *Könsbaserat dödande: Brist på kvinnor?* ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner och sin senaste resolution av den 9 juli 2015 om översynen av den europeiska grannskapspolitiken ⁽⁵⁾,
- med beaktande av det projekt som Europarådet genomför för att öka kvinnors tillgång till rättslig prövning i fem länder i det östliga partnerskapet,
- med beaktande av Europarådets Istanbulkonvention från 2011,
- med beaktande av landsrapporterna och lägesrapporterna inom ramen för OECD:s handlingsplan mot korruption från Istanbul för länderna i det östliga partnerskapet,
- med beaktande av Internationella arbetsorganisationens konventioner om jämställdhet, dvs. konventionen angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde (nr 100) från 1951, konventionen angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning (nr 111) från 1958, konventionen om arbetstagare med familjeansvar (nr 156) från 1981 och konventionen om skydd vid havandeskap och barnsörd (nr 183) från 2000,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män och yttrandet från utskottet för utrikesfrågor (A8-0365/2016), och av följande skäl:
 - A. Enligt Pragförklaringen bygger det östliga partnerskapet på uppslutning kring principerna om internationell rätt samt grundläggande värden såsom demokrati, rättsstatsprincipen och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Rigadeklarationen hänvisade till jämställdhet som ett lovande nytt samarbetsområde.
 - B. En ökad differentiering mellan och mer egenansvar för partnerländerna är centrala principer för den reviderade europeiska grannskapspolitiken, med hänsyn till den särskilda situationen i varje land.

⁽¹⁾ Antagna texter, P8_TA(2016)0018.

⁽²⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0470.

⁽³⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0350.

⁽⁴⁾ EUT C 181, 19.5.2016, s. 21.

⁽⁵⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0272.

Tisdagen den 13 december 2016

- C. Jämställdhet mellan kvinnor och män är fastlagd i författningarna och rättssystemen i alla länderna i det östliga partnerskapet, och alla länder har utan förbehåll ratificerat de flesta viktiga internationella konventioner på området. Tyvärr utsätts kvinnor fortfarande för social diskriminering i de länder som ingår i det östliga partnerskapet.
- D. Länderna i det östliga partnerskapet har utvecklat strategier, program eller handlingsplaner för att förbättra kvinnors situation.
- E. I länderna i det östliga partnerskapet var det 2015 endast 17 av 136 ministrar som var kvinnor, av de valda parlamentsledamöterna var det i genomsnitt 16 % som var kvinnor och av de högre tjänstemännen inom den offentliga förvaltningen var det i genomsnitt endast 17 % som var kvinnor. I hela regionen var det endast tre politiska partier som leddes av kvinnor.
- F. Den vertikala och horisontella segregeringen av kvinnors sysselsättning på arbetsmarknaden i länderna i det östliga partnerskapet är fortfarande djupt rotad i ländernas kulturella och sociala normer. Kvinnor är också tvungna att göra ett "andra arbetspass" bestående av obetalt hushållsarbete.
- G. De stereotyper som ofta förekommer i samhället tvingar kvinnor till en underordnad roll. Dessa stereotyper börjar att utvecklas under barndomen och speglas såväl i valet av utbildning och fortsätter på arbetsmarknaden.
- H. Många kvinnor på landsbygden tenderar, i brist på andra möjligheter, att acceptera lågbetalda arbeten inom jordbruket som inte är officiellt registrerade och utan socialförsäkringsrättigheter. Avskaffande av ojämlikhet mellan kvinnor och män inom jordbruket kan bidra till att kvinnor och män garanteras lika tillgång till sysselsättning samt lika lön för likvärdigt arbete.
- I. Män och kvinnor i länderna i det östliga partnerskapet har ofta svårt att få tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och det finns fortfarande allvarliga hinder för fattiga kvinnor, migranter, etniska minoriteter och personer på landsbygden. Färre än 50 % av kvinnorna i länderna i det östliga partnerskapet använder moderna preventivmedel, och i vissa länder är det till och med under 20 %, vilket huvudsakligen beror på bristande rådgivning, höga kostnader och brist på valmöjligheter samt osäker tillgång på preventivmedel.
- J. Det finns fortfarande allvarliga brister i tillgången till rättslig prövning för kvinnor som utsatts för könsbaserat våld, framför allt saknas en kriminalisering av olika former av våld mot kvinnor, det finns en kraftig underrapportering av dessa brott, mycket få fällande våldtäktsdomar och mycket små eller inga statliga medel för stödtjänster.
- K. Det finns visserligen fortsatt stora skillnader mellan länderna i det östliga partnerskapet vad gäller förekomsten av våld mot kvinnor och acceptansen för sådant våld, men det är relativt vanligt – livstidsprevalensen för fysiskt våld är över 20 % i fyra av sex länder. Det finns inte tillräckligt med jämförande data för att fastställa förekomsten av fysiskt, sexuellt eller psykiskt våld på arbetsplatsen, också antagligen mycket beroende på underrapportering. Risken för våld är mycket större bland kvinnor från etniska minoriteter, såsom romer.
- L. Länderna i det östliga partnerskapet fortsätter att vara ursprungsländer, och i vissa fall transit- och destinationsländer, för människohandel med kvinnor och unga flickor, bl.a. för sexuell exploatering.
- M. Utdragna konflikter fortsätter att hämma utvecklingen i regionen, med allvarliga effekter på de berörda människornas, däribland kvinnors och flickors, liv och mänskliga rättigheter.

Tisdagen den 13 december 2016

- N. Den pågående konflikten i östra Ukraina har förvärrat de könsstereotyper som framhäver mannen som beskyddare och kvinnor som omhändertagande och stödjande, och har begränsat kvinnornas engagemang och deltagande i konfliktlösning.
- O. I Ukraina har mer än 1,5 miljoner människor, varav två tredjedelar är kvinnor och barn, blivit internflyktingar sedan konflikten inleddes, och de har begränsad tillgång till hälso- och sjukvård, boende och sysselsättning.
- P. Romska flickor i Moldavien går i genomsnitt mindre än fyra år i skolan, jämfört med elva år för icke-romska flickor till följd av barnäktenskap och tidiga äktenskap, oplanerade graviditeter och ansvar för barn.
- Q. EU och dess medlemsstater har åtagit sig att skydda kvinnors och flickors mänskliga rättigheter, samt kvinnors och flickors förverkligande och åtnjutande av dessa rättigheter, och detta förespråkas starkt i alla yttre förbindelser, även bortom utvecklingssamarbetet.
- R. Jämställdhet är en fortsatt övergripande prioritet inom den europeiska grannskapspolitiken och det europeiska grannskapsinstrumentet. Den reviderade europeiska grannskapspolitiken bör innehålla ökat stöd för civilsamhället och ett förnyat stöd för betydelsen av jämställdhet. Civilsamhället fyller en mycket viktig funktion för att åstadkomma jämställdhet i det östliga partnerskapet.
- S. Flera EU-program är öppna för länderna i det östliga partnerskapet, såsom Erasmus+, Cosme, Kreativa Europa och Horisont 2020.
- T. Prenatal omvårdnad och professionell personal i samband med förlossningar, med akut förlossningsvård och nödvändig utrustning på plats, är avgörande för att sänka mödradödligheten. Länderna i det östliga partnerskapet ligger fortfarande efter när det gäller att nå alla kvinnor, särskilt kvinnor i de fattigaste och mest avlägsna områdena och de som tillhör marginaliserade grupper såsom nationella minoriteter, migranter och kvinnor med funktionsnedsättning.
1. Europaparlamentet anser att situationen vad gäller kvinnors rättigheter i länderna i det östliga partnerskapet behöver förbättras. Parlamentet understryker att stora ekonomiska förändringar och ekonomisk osäkerhet har haft en negativ effekt på kvinnors ekonomiska situation, vilket i praktiken har lett till brister i jämställdheten.
 2. Europaparlamentet påpekar att allmän politisk stabilitet och respekt för mänskliga rättigheter är generellt sett en nödvändig förutsättning för att kvinnors rättigheter ska kunna stärkas och deras situation förbättras i de berörda länderna.
 3. Europaparlamentet uttrycker behovet av att länderna i det östliga partnerskapet vidtar omedelbara åtgärder för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män i samhället, inklusive antagande av nationella handlingsplaner och samarbete med internationella organisationer och aktörer i civilsamhället.
 4. Europaparlamentet uppmanar länderna i det östliga partnerskapet att åtgärda bristerna i sin lagstiftning mot diskriminering, och att i större utsträckning tillämpa lagstiftning mot könsdiskriminering, inbegripet internationella standarder i domar, för att öka verkställigheten av lagar och för att sätta stopp för kränkningar av kvinnors rättigheter i dessa länder.
 5. Europaparlamentet konstaterar att i vissa länder i det östliga partnerskapet är situationen för hbt-personer fortfarande osäker och oroande, trots avkriminaliseringen av homosexualitet. Parlamentet fördömer med kraft alla former av diskriminering och våld mot hbt-personer och uppmanar de nationella myndigheterna att föra en politik som bekämpar alla former av diskriminering baserad på sexuell läggning.
 6. Europaparlamentet betonar vikten av informationskampanjer och institutionella förändringar i syfte att avskaffa allvarliga stereotyper av kvinnor som har en negativ effekt på kvinnors deltagande på alla områden i samhället.
 7. Europaparlamentet uppmanar de nationella myndigheterna att vara vaksamma och strikta och att bestraffa dem som förolämpar eller stigmatiserar hbt-personer, särskilt inom offentlig förvaltning och på allmän plats.

Tisdagen den 13 december 2016

Kvinnors deltagande i beslutsprocesser

8. Europaparlamentet beklagar det faktum att kvinnor är påtagligt och märkbart frånvarande i maktstrukturerna i länderna i det östliga partnerskapet.

9. Europaparlamentet uppmärksammar den fortsatta diskriminering som förekommer på den politiska arenan i länderna i det östliga partnerskapet där, även om kvinnor lyckas nå höga politiska och beslutsfattande poster, deras förmåga och kompetens fortfarande ifrågasätts.

10. Europaparlamentet efterlyser lika tillgång till makt för kvinnor och vill att kvinnor ska vara representerade på alla myndighets- och beslutsnivåer för att främja kvinnor i ledande befattningar. Parlamentet erkänner den viktiga roll som spelas av organisationer i det civila samhället och internationella icke-statliga organisationer för att främja positiva reformer och åtgärder som skyddar kvinnors rättigheter och förbättrar deras deltagande i politisk och ekonomisk verksamhet. Parlamentet uppmuntrar utbyten av bästa praxis om främjande av kvinnors politiska deltagande i decentraliserade institutioner och i lokala myndigheter. Parlamentet framhåller att hållbara resultat uppnås bäst om de leds av politiska partier, och understryker därför den viktiga roll som europeiska politiska partier och deras kvinnosektioner har.

11. Europaparlamentet uppmanar länderna i det östliga partnerskapet att främja och stärka kvinnors politiska deltagande och ledarskap. Parlamentet betonar att ett ökat deltagande av kvinnor i de förvaltningar som genomför viktiga reformer, exempelvis mot korruption och ekonomiska reformer, vore önskvärt. Parlamentet välkomnar alla insatser som syftar till att nå detta mål, såsom obligatoriska kvoter för förteckningar över kandidater, bidrag, utbildning och stöd till kvinnliga politiker och aktivister samt mentorprogram och informationskampanjer för att förändra bilden av kvinnor i medier.

12. Europaparlamentet understryker den positiva roll som den parlamentariska församlingen Euronest kan spela för att främja kvinnors politiska deltagande och deras synlighet i det östliga partnerskapet. Parlamentet välkomnar det första mötet i forumet för kvinnor inom Euronest som anordnades i mars 2016. Parlamentet uppmuntrar också EU mer allmänt att skapa och stödja gränsöverskridande nätverk för kvinnor inom politiken.

13. Europaparlamentet stöder med kraft kvinnors deltagande och roll i organisationer, åtgärder och program mot korruption på statlig och icke-statlig nivå, och i kampen mot korruption. Parlamentet är av åsikten att ett ökat deltagande av kvinnor i det politiska livet och inom den högre förvaltningen i länderna i det östliga partnerskapet skulle generellt sett bidra till att förnya den politiska klassen och således de pågående politiska övergångsprocesserna.

14. Europaparlamentet påminner om att EU:s valobservatörsuppdrag och andra internationella valobservatörsuppdrag ger rekommendationer om kvinnors deltagande i valprocessen i sina rapporter. Parlamentet uppmanar EU att till fullo följa dessa rekommendationer inom ramen för den europeiska grannskapspolitiken.

Kvinnors ekonomiska deltagande

15. Europaparlamentet konstaterar att generellt sett är kvinnor relativt väl integrerade på arbetsmarknaden i länderna i det östliga partnerskapet, men att deras ekonomiska deltagande har minskat på sistone.

16. Europaparlamentet noterar att könsstereotyper och diskriminering av kvinnor hindrar kvinnor från att i större utsträckning integreras på arbetsmarknaden och orsakar ytterligare hinder för kvinnliga entreprenörers verksamhet.

17. Europaparlamentet beklagar att kvinnor betydligt oftare är anställda inom tjänstesektorn och den statliga sektorn med signifikant lägre löner än i manligt dominerade sektorer, att könslönegapet är fortsatt högt och kan uppgå till 50 % och att kvinnor stöter på kulturella och sociologiska hinder då de försöker nå en chefspost, vilket också ofta är fallet i EU.

Tisdagen den 13 december 2016

18. Europaparlamentet beklagar det faktum att kvinnor främst är verksamma i låglönessektorer trots att de har en högre utbildningsnivå i alla länder i det östliga partnerskapet. Parlamentet begär att kvinnor ska involveras i beslutsfattande och i processen för att genomföra ekonomiska strategier, att företagsprogram för kvinnors integration och befordran i företag ska främjas och att lokala utvecklingsprojekt som syftar till ekonomisk egenmakt för kvinnor ska genomföras. Parlamentet uppmanar en målinriktad strategi för fler kvinnliga förebilder i ledande positioner och chefspositioner för att få den yngre generationen att tro på sin förmåga att nå ledande befattningar inom alla sektorer. Parlamentet betonar att kvinnor behöver delta aktivt i fackföreningar, och framhåller att man snarast behöver undanröja diskriminerande juridiska och strukturella hinder för kvinnor i arbetslivet för att uppnå lika lön för likvärdigt arbete, så att det inte längre finns några skillnader mellan mäns och kvinnors löner och pensioner.

19. Europaparlamentet noterar att barnomsorg till ett rimligt pris och tydliga bestämmelser om föräldraledighet är avgörande för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Parlamentet konstaterar att i vissa fall påverkar detta flickors och unga kvinnors tillgång till utbildning och karriärutveckling eftersom de måste ta hand om sina syskon.

20. Europaparlamentet understryker att det oftast är kvinnor som ansvarar för omsorgen av äldre personer och personer i beroendeställning och att kvinnor med barn ofta har svårt att återvända till arbetslivet. Parlamentet betonar att lika fördelning av obetalt arbete, såsom omsorg och hushållsarbete, mellan män och kvinnor är en förutsättning för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och deras ekonomiska oberoende. Parlamentet uppmanar med kraft de nationella myndigheterna att ytterligare stärka nätverken av omsorgsinrättningar av kvalitet för äldre personer och personer i beroendeställning.

21. Europaparlamentet framhåller att de rättsliga skyddsbestämmelser som finns i vissa länder i det östliga partnerskapet och som förbjuder anställning av kvinnor i potentiellt farliga yrken, begränsar kvinnors tillträde till vissa yrken och arbeten och begränsar ytterligare deras möjligheter på arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar dessa länder att se över sådana bestämmelser.

22. Europaparlamentet pekar på betydelsen av utbildning och yrkesutbildning av god kvalitet för kvinnor och flickor för att underlätta deras integration på arbetsmarknaden, och på den funktion som utbildning fyller för att avskaffa stereotyper som rör kvinnans roll. Parlamentet betonar behovet av riktat stöd till och mentorskap för kvinnliga entreprenörer som ofta saknar tillgång till krediter eller till handelsnätverk, och som får en stor regelbörda.

23. Europaparlamentet uppmanar till utveckling av en social ekonomi för kvinnor och till en underlättad användning av mikrokrediter som ett verktyg för kvinnors ekonomiska oberoende och för stimulering av företagsprogram som strävar efter att få in kvinnor i företag och bolag. Parlamentet noterar i detta sammanhang den avgörande betydelsen av öppenhet, rättvis tillgång och tillgänglighet när det gäller information om finansiella stödinstrument.

24. Europaparlamentet begär att alla barn ska ha samma tillgång till utbildning, inbegripet på förskole-, grundskole-, gymnasie- och universitetsnivå samt inom vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, med särskild hänsyn till utbildning för flickor på landsbygden, genom utbildning och uppmaning från tidig ålder, vilket kommer att främja tillväxt inom denna avgörande sektor för ekonomisk utveckling. Parlamentet begär att alla utbildningsvägar ska öppnas för kvinnor och även de yrken som fortfarande är stängda för kvinnor. Parlamentet framhåller problemet med barnarbete, som hindrar barn från att få tillgång till lämplig utbildning eller yrkesutbildning, vilket i förlängningen påverkar deras möjligheter på arbetsmarknaden. Parlamentet stöder en bredare anslutning bland partnerländerna till EU:s byråer och program, såsom Horisont 2020, Kreativa Europa, Cosme, och Erasmus +.

25. Europaparlamentet understryker att barnarbete fortfarande är ett allvarligt problem i vissa länder i det östliga partnerskapet, särskilt Moldavien, Georgien och Azerbajdzjan. Parlamentet begär att dessa länder ska fastställa särskilda mål för att avskaffa alla former av barnarbete och säkerställa att relevanta befintliga lagar efterlevs fullt ut.

Våld mot kvinnor

26. Europaparlamentet uttrycker behovet av att bekämpa våld i hemmet och könsbaserat våld, inklusive sexuella trakasserier, påtvingat surrogatmoderskap samt människohandel för sexuella ändamål i länderna i det östliga partnerskapet, vilket ofta inte anmäls på grund av samhällets acceptans inför ett sådant beteende.

Tisdagen den 13 december 2016

27. Europaparlamentet fördömer användningen av sexuellt våld mot kvinnor och flickor som vapen i krig, inklusive massvåldtäkt, sexuellt slaveri, prostitution och könsrelaterade former av förföljelse, inklusive människohandel och sexturism. Parlamentet betonar behovet av att bekämpa tvångsäktenskap, enligt Förenta nationernas (FN) definition, inklusive barnäktenskap/tidiga äktenskap, och uppmanar grannländerna i öst att konsekvent bekämpa alla former av utnyttjande av och övergrepp mot kvinnor genom surrogatmoderskap. Parlamentet begär av länderna i det östliga partnerskapet att de skyndsamt ska vidta åtgärder för att förebygga och väcka åtal vid sådana allvarliga brott som begås inom deras jurisdiktion, och även utanför det egna territoriet. Parlamentet betonar behovet av tillräcklig finansiering för initiativ mot våld mot kvinnor och flickor som garanterar långsiktig tillgång till effektiva tjänster för offer och överlevare, som därför bör ha tillräckligt med personal och resurser. Parlamentet begär att positiva åtgärder för våldsoffer, såsom yrkesutbildningsprogram, ska vidtas så snabbt som möjligt, särskilt om barnen är deras ansvar, för att integrera dem på arbetsmarknaden.

28. Europaparlamentet uppmärksammar det faktum att könsrelaterade brott och sexuella våldsbrott betecknas som krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och handlingar som ingår som en del av folkmord eller tortyr i Romstadgan. Parlamentet välkomnar i detta avseende FN:s säkerhetsråds resolution nr 2106 om förebyggande av sexuellt våld i konflikter, som antogs den 24 juni 2013.

29. Europaparlamentet understryker behovet av effektiva skyddsmekanismer för kvinnliga människorättsförfvarare.

30. Europaparlamentet uppmanar länderna i det östliga partnerskapet att satsa mer resurser på att bekämpa olika former av våld mot kvinnor, bland annat genom att ändra rättsliga instrument och ge stöd till våldsoffer. Parlamentet betonar behovet av institutionella förändringar för att bekämpa de stereotyper i samhället som ytterligare stigmatiserar våldtäkts- och våldsoffer.

31. Europaparlamentet betonar betydelsen av mål nr 5, med särskild hänsyn till punkt 2, som kräver avskaffande av alla former av våld mot kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, och behovet av att se över den befintliga lagstiftning i länderna inom det östliga partnerskapet som rör våld mot kvinnor och flickor när det gäller dess lämplighet att på ett effektivt sätt förebygga och avskaffa våld mot kvinnor och flickor, med särskild hänsyn till behovet av lagar för att motverka alla former av våld (fysiskt, sexuellt, psykologiskt, ekonomiskt) och lämpliga straff för förbrytare, liksom kompensation till offer och överlevare.

32. Europaparlamentet uppmanar länderna i det östliga partnerskapet att utforma åtgärder för att säkerställa att den straffrättsliga kedjan har ett jämställdhetsperspektiv, inklusive genom utbildning av rättstillämpare, poliser och annan personal som hanterar anmälningar av och rapporter om våld mot kvinnor och flickor, så att offren för sådant våld tas på allvar, och efterfrågar dessutom ett ökat samarbete mellan och expertis från polisen, rättstillämpare, doktorer, psykologer, myndigheter och frivilliga organ som arbetar med offren för sådana övergrepp.

33. Europaparlamentet upprepar att tillämpningen av könsurval före födseln är en allvarlig form av könsbaserat våld och ett brott mot de mänskliga rättigheterna. Parlamentet vill se informationskampanjer för att förändra samhällets attityd till könsurval före födseln och uppmanar till ökade insatser för att förhindra och bekämpa denna praxis.

34. Europaparlamentet uppmanar med kraft regeringarna att satsa mer på att utreda och åtala misstänkta människohandlare och att straffa dem som handlar med arbetskraft och människor för sexuella ändamål, att skydda de berörda kvinnornas integritet enligt den "nordiska modellen" och att stödja icke-statliga partnerorganisationer som tillhandahåller rehabilitering och återintegrering av offren.

35. Europaparlamentet efterlyser mer samarbete mellan länderna i det östliga partnerskapet å ena sidan och EU:s byråer och medlemsstaternas brottsbekämpande organ å andra sidan, för att bekämpa människohandel som dessutom är en av de mest lönsamma former av organiserad brottslighet, och att slå ut kriminella nätverk.

Tisdagen den 13 december 2016

36. Europaparlamentet uppmuntrar de länder som ingår i det östliga partnerskapet att snarast underteckna och ratificera Istanbulkonventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor, eftersom inga berörda länder har ratificerat den, och uppmanar myndigheterna att införa nationella strategier för att bekämpa våld mot kvinnor och att strikt övervaka det faktiska genomförandet av dessa.

37. Europaparlamentet efterfrågar en tillämpning av Pekingkonferensens handlingsplan för utbildning och hälsa som grundläggande mänskliga rättigheter, inklusive tillgång till frivillig familjeplanering, hela utbudet av hälsotjänster med anknytning till reproduktion och sexualitet, inklusive preventivmedel, säkra och lagliga aborter liksom sexualupplysning.

38. Europaparlamentet understryker att risken att dö av livmoderhalscancer är tio gånger högre i länderna i det östliga partnerskapet än i västra Europa, att det är den vanligaste cancerformen bland kvinnor i åldern 15–44 år och att den därför har långtgående effekter för samhället. Parlamentet efterfrågar nationella screening- och vaccinationsprogram för att bekämpa en sådan utveckling.

39. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att rättigheterna för kvinnor i länderna i det östliga partnerskapet, såsom tillgång till visum, laglig uppehållsrätt och sociala rättigheter, beviljas individuellt och inte är beroende av kvinnornas civilstånd eller förhållande till en maka/make.

40. Europaparlamentet betonar att det behövs förfaranden för familjeåterförening för att kvinnor och flickor som återförenas med sina familjer i EU ska få rättigheter som individer, så att de inte ska behöva vara beroende av ett förhållande med en familjemedlem, som kanske innebär att de utnyttjas, för att få hälso- och sjukvård, utbildning eller arbete.

Kvinnors roll i fredlig konfliktlösning

41. Europaparlamentet lyfter fram den roll som kvinnor har vad gäller konfliktlösning, fredsbyggande arbete och konfliktrelaterade nödsituationer, bl.a. att ge humanitärt stöd till människor på flykt. Parlamentet understryker att kvinnor bör få medverka fullt ut i fredsförhandlingar, återuppbyggnadsarbete och i politiska övergångsprocesser.

42. Europaparlamentet uppmuntrar ytterligare insatser för att få till stånd fredliga konfliktlösningar och efterlyser flera kvinnor i dessa processer i linje med FN:s säkerhetsråds resolutioner nr 1325 och 2242 om kvinnor, fred och säkerhet.

43. Europaparlamentet begär att asylsökande kvinnor och flickor ska få särskilt skydd, eftersom kvinnor och flickor är särskilt utsatta och kanske flyr från könsbaserat våld utan att kunna eller vilja avslöja viktig information under processen för avgörande av flyktingstatus.

Exempel på bästa praxis

44. Europaparlamentet betonar betydelsen av utbyte av bästa praxis och positiva exempel som kan kopieras av andra länder som ingår i det östliga partnerskapet. Parlamentet anser att ett av de projekt som måste lyftas fram är *Women in Politics in Moldova*, ett initiativ från UN Women och UNDP som finansieras av Sveriges regering och som ger stöd till kapacitetsbyggande av kvinnor i politiken, samt informationskampanjer om kvinnors bidrag till den politiska processen.

45. Europaparlamentet välkomnar EU:s och EBRD:s program *Eastern Partnership Countries – Women in Business*, som erbjuder små och medelstora företag ledda av kvinnor tillgång till finansiell rådgivning och företagsrådgivning genom krediter, riskhanteringsstöd och tekniskt stöd till lokala partnerbanker som arbetar med små och medelstora företag ledda av kvinnor, samt företagsrådgivning, utbildning och mentorskap.

46. Europaparlamentet framhåller positiva exempel på ett ökat deltagande av kvinnor i konfliktlösning och försoningsarbete, såsom *Trans-Caucasus Women's Peace and Security Dialogue*, som inrättades 1994 och utvecklades av *National Peace Foundation* (USA), vars syfte var att få kvinnor i Kaukasien att arbeta med projekt för exempelvis rehabilitering av barn som blivit offer för krig, utbildning för fred och demokratiframjämjande åtgärder.

Tisdagen den 13 december 2016

47. Europaparlamentet stöder projekt för kvinnors egenmakt som stärker kvinnors självförtroende, garanterar deras deltagande och ökar deras makt och auktoritet att fatta beslut inom alla områden som har en inverkan på deras liv. Parlamentet riktar särskild uppmärksamhet mot yttrande- och åsiktsfrihetens betydelse för kvinnors egenmakt. Parlamentet stöder helhjärtat projekt för kvinnors egenmakt som syftar till att främja kvinnors deltagande i lokala val, såsom projektet WILD (*Women in Local Democracy*), genom vilket 70 % av de kvinnor som ingick i projektet blev valda i valen i Armenien 2013 och 2014, eller deras deltagande i processen för att genomföra ekonomiska strategier, såsom det UNDP-projekt som för närvarande håller på att genomföras i Azerbajdzjan och vars syfte är att stödja företag som leds av kvinnor i Masalliregionen. Parlamentet välkomnar Europarådets projekt för att öka kvinnors tillgång till rättslig prövning i fem länder i det östliga partnerskapet, med syftet att identifiera och stödja undanröjandet av hinder för kvinnors lika tillgång till rättslig prövning och att förstärka länderna i det östliga partnerskapets kapacitet att utforma åtgärder för att säkerställa att den straffrättsliga kedjan är jämställdhetsintegrerad, inbegripet utbildning av rättstillämpare.

EU-stöd inom ramen för den europeiska grannskapspolitiken

48. Europaparlamentet understryker att under de senaste fem åren har 103 miljoner euro avsatts för 121 projekt och program för att främja jämställdhet i de europeiska grannskapsländerna, inklusive 5 miljoner euro för programmet *Women in Business* i länderna i det östliga partnerskapet. Parlamentet konstaterar att betydande stöd redan har tillhandahållits av EU för att uppfylla målen på området för kvinnors rättigheter och jämställdhet, bl.a. genom TAIEX-stöd på partnernivå som bidrar till att reformera offentliga förvaltningar samt främjar samarbete om grundläggande principer och politik.

49. Europaparlamentet understryker att även om jämställdhet är en övergripande princip i den europeiska grannskapspolitiken och det europeiska grannskapsinstrumentet bör man sträva efter att uppnå mer precisa och mätbara mål vad gäller jämställdhet, även med tanke på handlingsplanen för jämställdhet i utvecklingssamarbetet 2016–2020. Parlamentet understryker det akuta behovet av jämställdhetsintegrering som en strategi för att uppnå jämställdhet, och av särskilda åtgärder i den europeiska grannskapspolitikens nationella handlingsplaner.

50. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillämpa jämställdhetsintegrering inom alla områden av den europeiska grannskapspolitiken och det europeiska grannskapsinstrumentet, för att på så sätt säkerställa att specifika mål för jämställdhet mellan kvinnor och män utvecklas och övervakas.

51. Europaparlamentet noterar att inom den reviderade europeiska grannskapspolitiken bör landsspecifika rapporter fokusera på prioriteringar som parterna kommit överens om. Parlamentet välkomnar att de regelbundna rapporter som ska följa utvecklingen i grannländerna också kommer att ta upp jämställdhet.

52. Europaparlamentet kräver att kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor förs upp på agendan i de regelbundna politiska dialogerna och människorättsdialogerna med länderna i det östliga partnerskapet, tillsammans med förslag på åtgärder.

53. Europaparlamentet understryker den betydande roll som parlamentarisk diplomati spelar på alla ovannämnda områden och behovet av att utbyta bästa praxis.

54. Europaparlamentet anser att det är viktigt att samla in harmoniserade uppgifter om kvinnors situation i länderna i det östliga partnerskapet. Parlamentet är positivt till möjligheten att införa det jämställdhetsindex som jämställdhetsinstitutet utvecklat, i länderna i det östliga partnerskapet, som en del av de projekt som finansieras av det europeiska grannskapsinstrumentet.

55. Europaparlamentet betonar behovet av att genom europeiska grannskapsinstrumentet stödja kvinnors gräsrotsorganisationer och civilsamhället, som har lättast att nå ut till lokalbefolkningen och bidra till en ökad medvetenhet samt hantera de problem som kvinnor och flickor i regionen upplever.

56. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utveckla starkare bilaterala och multilaterala kontakter med länder i det östliga partnerskapet och att engagera sig aktivt i övergångshjälp, tekniskt stöd och utbyte av erfarenheter. Parlamentet anser att medlemsstater som ligger fysiskt nära länderna i det östliga partnerskapet kan spela en viktig roll i att främja starkare band och involvera övriga medlemsstater i partnerskap med länderna i det östliga partnerskapet.

o

o o

57. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.